

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 60 K Félévre 340 K
 Negyedévre 170 K Egész évre 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A holnapi ülésen elnapolják a nemzetgyűlést

Budapest, nov. 22. A kormányzó ma délelőtt folytatta a kihallgatásokat a belpolitikai kibontakozás ügyében. Ma *Patacsi Dénes* volt államtitkár, *Gömörey György*, *Czettler Jenő*, *Koszó István* és *Meskó Zoltán* jelentek meg a Kormányzó előtt és fejtették ki előtte nézeteiket a válság megoldása tárgyában. A kihallgatások sora ezzel még nem zárult le, mert a Kormányzó néhány politikust még egyszer ki fog hallgatni és csak azután fogja a miniszterelnököt dezignálni.

A dezignálás legkorábban holnapra várható, de valószínű, hogy csak csütörtökön fog megtörténni. *Ebben a tekintetben semmi véleményeltérés nincs, hogy a Kormányzó Bethlen grófot fogja dezignálni* és a beavatottak úgy tudják, hogy Bethlen grófnak már kész listája van. Senki sincsen tisztában azzal, hogy tulajdonképpen kik vannak a miniszterek között. Mivel a dezignálás és a kormány megalakulása ma semmiesetre sem következhetik be, ennél fogva az országnak még a nemzetgyűlés összehívásakor sem lesz felelős kormánya.

Egészen módó dolog ennél fogva az el-

lenzéknek az a szándéka, hogy holnap a kormányt támadja. A holnapi ülésen *Rassay Károly* szándékozik nagy beszédben megindokolni a nemzetgyűlés összehívását és utána *Szilágyi Lajos*, *Balla Aladár*, *Dróczy Győző*, *Kerekes Mihály* és *Szterényi József* fognak felszólalni. Nem valószínű azonban, hogy az ellenzék holnap el is mondhatja beszédeit, mert a kormány meg fogja óvni a közvéleményt attól a mérgező anyagtól, melyet az ellenzék becsempészni szándékozik és *el fogja napoltatni a Ház üléseit*.

Egyes körökben úgy vélik, hogy az ellenzéki képviselők az elnapoló kéziratot akarják napirendre tüzetni és ennek vitája alkalomával szándékoznak a kormány elleni támadásokat végrehajtani.

A holnapi ülésen *Gadl Gaszton* elnök utólagosan rendre fogja utasítani *Benkő Gábor* képviselőt azért a közbeszólásáért, amelyben az exkirályt katonaszökevénynek és esküszögnek nevezte. Ugyancsak a holnapi ülésen fog állani *Szmrecsányi György* és meg fogja követni a Házat azért, mert a múlt ülés után a folyosón *Benkőt* inzultálta,

A karlista puccs aktái a külügyi bizottság előtt

A nemzetgyűlés holnapi ülésén az eddigiek szerint *Gadl Gaszton* előterjesztése után *Mózer Ernő*, a külügyi bizottság elnöke terjeszti be a külügyi bizottság üléséről jelentését, amelyben a bizottság javasolja, hogy a nemzetgyűlés a *Szmrecsányi-féle* ismeretes indítványt fogadja el. Ez az indítvány egyébként a következő:

— Indítványozom, hogy tegyen a külügyi bizottság a mai ülés lefolyásáról a nemzetgyűlésnek jelentést és egyúttal a nemzetgyűlés utasítsa a kormányt, hogy október 21-el

kezdődőleg váltott diplomáciai jegyzékeket, okiratokat terjessze a bizottság elé.

Ezután *Rubinek István* előadó terjeszti be a mentelmi bizottság jelentését. Az eddigiek szerint ezután a miniszterelnök a kormányzói elnapoló kéziratot olvastatja fel, így tehát az ellenzéknek nem volna módja, hogy a Ház összehívását megindokolja, de a házszabályok értelmében a kormányzói kézirat felolvasása után is felszólalhatnak. Így tehát valószínű, hogy a nemzetgyűlés holnapi ülésén az ellenzék több tagja fel fog szólni. MPT.

A puccsisták mentelmi jogán nem esett sérelem

Budapest, nov. 22. A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága ma délelőtt *Kutkafalvy Miklós* elnökletével tartott ülésében folytatolag tárgyalta a letartóztatásban levő politikusok, *Rakovszky István*, gróf *Andrássy Gyula*, *Sigray Antal* és *Beniczky Ödön* mentelmi ügyeit. A bizottsági ülés d. e. 10 ó. kezdődött és ebédszünet megszakítással este fél 8 óráig tartott.

A mai ülésen előterjesztésre kerültek a bíróságtól érkezett iratok, sőt a mai napon beérkezett tanuvallomások jegyzőkönyvei is. Ezek között különösen rendkívül érdekes adatokat tartalmaz *Gratz Gusztáv* vallomása, amely az utolsó királypuccsal összefüggő kérdésekre terjeszkedik ki. Vallomásában kitért a királykérdést megelőző körülményekre is. A jegyzőkönyvnek különösen az a része kelt politikai körökben nagy feltűnést, amely arra utal, hogy a király nem teljesen saját akaratából határozta el magát idejövétel megkísérlésre.

Lemondott a mentelmi bizottság előadója

Somogyi István előadó és *Rubinek István* javaslatai alapján szélesmedrű vita indult meg, amelyben a bizottságnak valamennyi tagja részt vett. Különösen *Dömötör Mihály*, *Haller József*, *Hornyánszky Zoltán*, *Pallavicini György*, *sokorópátkai Szabó István*, *Taszler Béla* és *Ruppert Rezső* vettek részt a pro- és kontra vitában, amelynek során *Ruppert Rezső* azt az indítványt tette, hogy a letartóztatásban levő

képviselők kiadatásának megtagadására tegyen a mentelmi bizottság a plénumban javaslatot.

A vita berekesztése után, miután *Ruppert Rezső* javaslatát visszavonta, az elnök szavazásra bocsátotta Somogyi István és *Rubinek István* javaslatait.

A névszerinti szavazás eredményeképpen a bizottság egy szavazat többséggel *Rubinek István* javaslatát fogadta el. Ennek követke-

tében Somogyi István előadó tisztjéről lemondott, előadói javaslatát azonban, mint kisebbségi véleményt fenntartotta. A bizottság a letartóztatott politikusok ügyének előadóját *Rubinek Istvánt* választotta meg.

Vitkozni lehet, de határozni nem

Budapest, nov. 22. A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjában ma este értekezletet tartottak, amelyről hivatalosan a következőket közlik velünk -

A holnapi ülés tárgya előreláthatólag mindössze a következő ülés napirendjének megállapítása és a mentelmi bizottság bejelentése lesz. A napirendre vonatkozólag a párt azon álláspontot fogja képviselni, hogy amíg a kormányválság elintézve nincsen, addig a Ház tanácskozása szüneteljen. A mentelmi bizottság jelentésének tárgyalására a házszabályok értelmében még nem kerülhet sor, de előreláthatólag a bizottság mai határozata mélyreható vitát fog provokálni. A bizottság határozata nagy nyugtalanságot keltett a pártban és az a felfogás alakult ki, hogy a bizottságnak ezt a határozatát korrigálni kell.

A kisgazdapártban ma este *Gadl Gaszton*, a nemzetgyűlés elnöke a hírlapírók előtt kijelentette, hogy a holnapi ülésen semmiféle meglepetéstől nem tart, mert minden eshetőségre el van készülve. Hogy mi fog történni a nemzetgyűlés holnapi ülésén, az nem tőle, hanem a képviselőktől függ. Az elnapoló kézirat felolvasása után van helye vitának, mert a kormány minden tényeért politikailag felelős, tehát az elnapolásért is felelősségre vonható. Vitának tehát van helye, de határozathozatalnak nincsen. Így értelmezték a házszabályokat a parlament régi elnökei is. Ezt igazolja az is, hogy az elnapolás után a jegyzőkönyv hitelesítése következik, ami szintén funkció, mert a kézirat felolvasásával az elnapolás még nem történt meg.

Egyébként a holnapi ülésen az elnöki előterjesztések után *Mózer Ernő*, a külügyi bizottság elnöke terjeszti be a bizottság legutóbbi üléséről szóló jelentését, utána pedig *Rubinek István* a mentelmi bizottság előadója terjeszti be a letartóztatott politikusok ügyében a bizottság mai határozatát, amely után *Somogyi István* megokolja kisebbségi véleményét. Egyébként a mentelmi bizottság jelentése felett holnap még nem indulhat meg a vita, mert a bizottsági jelentését előbb ki kell tüzetni. Ezek után történnik meg a Ház elnapolása bizonytalan időre.

A dorogi választás

Esztergom, nov. 22. A dorogi választókerületben ma délelőtt számlálták össze a *Méhely Kálmán* és *Ludvig Ernő* között lefolyt választás szavazatait. *Méhely Kálmán* 210 szavazattöbbséggel a dorogi választókerület nemzetgyűlési képviselőjévé választott.

A tótok lázadásai fenyegetőznek

Prága, nov. 22. A képviselőház mai ülésén *Juriga* képviselő hevesen támadta a csehek. Figyelmeztette a kormányt, hogy a Felvidéken ne folytassa a moszani kurzust, amely végül oda vezethet, hogy a tótok a köztársaság megvédése érdekében a csehek ellen feleljenek.

Ausztriának ratifikálni kell a velencei egyezményt

Bécs, nov. 22. A „Neues Achtehrblatt“-nak jelentik Párisból: A nagyköveti értekezlet körében kijelentik, hogy tanácsosnak vélnék, miszerint Ausztria mihamarább, leghelyesebben a nagyköveti értekezlet által megállapított határidőn belül, vagyis november 27-ig a velen-

cei egyezményt ratifikálná, hiszen Ausztria már igénybe vette a velencei jegyzőkönyvből folyó jogait, amidőn Nyugatmagyarország egy részét okkupálta.

Ez által a velencei szerződés alapjára helyezkedett.

Az osztrákok halogatják az egyezmény végrehajtását

Budapest, nov. 22. Hivatalos osztrák körök a velencei egyezmény megkötése óta állandóan hosszú kommunikációban támadják a magyar kormány álláspontját, amely tudvalevőleg az egyezménynek magyar részről való pontos végrehajtása után ugyanezt követeli Ausztriától. Ennek kapcsán a *MTI* a következőket írja:

Ha az osztrákok most azt állítják, hogy a nyugatmagyarországi ügy végleges rendezése azon mullott, hogy a magyar kormány a tárgyalásokat késleltette, meg kell állapítani, hogy ez az állítás a valósággal ellenkezik. A népszavazásra vonatkozó tárgyalások a soproni tábornoki misszió és az ottani osztrák és magyar kiküldöttek között ugyanis már befejezést

nyertek és a két kormány ezekhez a megállapodásokhoz már hozzá is járult.

Egyedül a népszavazás pontos idejének a meghatározása a magyar kormány ismételt érélyes sürgetése dacára nem történt meg eddig, mert az osztrákok nagyon is átlátszó okból és neveltséges ürügyek alatt huzzáshalasztják a terület megszállását és a velencei egyezmény ratifikálását. Az a körülmény, hogy a nagyköveti tanács felszólította az osztrák kormányt a velencei egyezménynek legkésőbb november 27-ig való ratifikálására, világosan mutatja, hogy nemcsak a magyar körök vannak azon a véleményen, hogy a nyugatmagyarországi kérdés elintézését Ausztria késlelteti: különben ilyen felszólításra nem lett volna szükség.

A tábornoki bizottság nem engedi a népszavazás halasztását

Budapest, nov. 22. A soproni szövetségközi tábornoki bizottság több tagja tegnap délután *Bánffy* Miklós gróf külügyminiszternél hosszabb tanácskozást folytatott a soproni népszavazásról. Mint hivatalos helyről értesülünk, a tanácskozás tárgya főleg a népszavazás időpontjának megállapítása volt. A tábornoki bizottság kilátásba helyezte, hogy a velencei egyezmény végrehajtását most már minden erejével siettetni fogják és a népszavazás további halasztását nem engedi meg. Biztosította a magyar kormányt, hogy örködni fognak a velencei egyezmény pontos és pártatlan végrehajtásán. Ausztriának be kell látnia, hogy a szerződés végrehajtása tovább nem húzódhatik

annál is inkább, mert semmi néven nevezendő jog nincs arra, hogy a szerződéstől eltérően, teljesen új követeléseket támasszon Magyarországgal szemben a népszavazási kérdésben.

A nagykövetség tanácsa elutasította az osztrák kormányt ama kérését, hogy a népszavazási zónából a magyar csapatokat, amelyek a rend és nyugalom fentartását biztosítják eltávolítsa és helyébe nemzetközi csapatokat küldjön. Ezt a kívánságot kategorikusan utasították el. A szövetségközi katonai bizottság egyidejűleg megállapítja azokat a módokat, amelyek szerint a nyugatmagyarországi problémának megoldást kell nyernie.

Osztrák csapatok atrocitásai ellen magyar karhatalmat kérnek

Sopron, nov. 22. Tegnap egy hét főből álló osztrák járőr bevonult a vas megyei Gyánafalvára. Két-három órai ott tartózkodás után azonban visszavonult az osztrák határra, de a járőr parancsnoka kijelentette, hogy szerdán egy-egy századdal meg fogják szállani úgy Gyánafalvát, mint Pinkafőt.

Sopron vármegye déli részébe az osztrákok még mindezekig nem vonultak be. Ezen a területen, valamint Vas vármegyének tőlünk kiürített részében egyre szaporodnak a vagyon- és közbiztonság elleni kihágások. A felsőpulyai

járás néhány nappal ezelőtt táviratban fordult a magyar kormányhoz magyar karhatalomért. Tekintettel arra, hogy az átadandó területeken magyar karhatalom nem teljesíthet szolgálatot, a kormány ezt a kérelmet elutasította.

Bécs, nov. 22. Az osztrák külügyminiszteriumban úgy tudják, hogy Róma, Páris és London között még folynak a tárgyalások a soproni népszavazási területre kiküldendő szövetségközi csapatok kérdése tárgyában. Döntés még ezideig az osztrák külügyminiszteriumba nem érkezett.

Hatvanöt lelkész ünnepélyes felszentelése

A tiszántuli református egyházkerület közgyűlése

A Kálvinista Rómának harmas ünnepe volt. November 22-én kezdődött meg a tiszántuli református egyházkerület közgyűlése. Messze vidékről jöttek be Debrecenbe református papok, az egyház hívei, hogy jelen lehessenek a közgyűlésen. November 22-én szenteltek fel 65 református lelkészt lélekemelő ünnepség keretében. Hatvanöt református lelkész kötelezte le magát esküvel ez alkalommal a lelképásztori azok között az egyszerű, komoly és mégis oly felemelő formák között, amely egyedül a református egyház sajátossága.

November 22-én volt a tiszántuli református egyházkerület főgondnokának, gróf *Degenfeld* Józsefnek huszonöt éves jubileuma is. *Degenfeld* Józsefet, aki az egyház felvirágoztatása körül nagy érdemeket szerzett, ez alkalommal meleg ünneplésben részesítették.

A közgyűlés megnyitása

Kévéssel 9 óra után nyitották meg az egyházkerület közgyűlését. Az elnöki emelvényen *Baltazár* Dezső dr. püspök, *Degenfeld* József főgondnok, *Kiss* Ferenc főjegyző, szentpéteri *Kun* Béla és *Tóth* Lajos egyetemi tanárok ültek.

Baltazár Dezső magas szárnyalású imája és megnyitó beszéde után gróf *Degenfeld*

Józsefet üdvözölte főgondnokságának 25 éves jubileuma alkalmával.

Gróf *Degenfeld* József meleg szavakban mondott köszönetet. — Nagyon is sok érdemet tulajdonítanak nekem azon a téren — mondotta — amelyen most 25 esztendeje van szerencsém működni. (Éljenzés.) Ez a sok érdem engem nem illet meg, mert nekem érdemeim nincsenek, csak az, hogy igyekeztem kötelességemnek eleget tenni.

Ezután több kisebb ügyről tett jelentést *Kiss* Ferenc főjegyző. Jelenti, hogy *Géressy* Kálmán halálával megüresedett egyházkerületi világi tanácsbírói tisztségre szentpéteri *Kun* Béla estek a szavazatok.

Kun Béla azonnal le is teszi az esküt, akit azután *Baltazár* püspök üdvözölt.

Kun Béla rövidebb beszédben válaszolt az üdvözlésre.

— Olyan elődök székébe kerültem, akiknek székébe egymagában kerülni is dicsőség. *Géressy* Kálmán Tisza István helyét foglalta el, előtte *Farkas* Antal választották meg, aki *György* Endre nyomában következett.

Csak fokozott erővel érhetem el, hogy ne legyek méltatlan tisztos elődeimhez.

Bejelenti végül, hogy világi főjegyzői tisztségéről lemond.

Ezután *Kis* Ferenc főjegyző jelenti, hogy

65 református lelkész felszentelésre jelentkezett, akiknek ünnepélyes felavatása a Nagytemplomban lesz. Ezután az egész gyűlés átvonult a Nagytemplomba.

Bevonulás a Nagytemplomba

Festői látványt nyújtott a Nagytemplomba való bevonulás. A hatalmas templomot szintűl megöltötte a közönség. Orgonazugás közepette vonult be a menet. Elöl a püspök és a főgondnok, utánuk az esperesek, majd a felszentelendő lelkészek, végül az egyházkerületi közgyűlés tagjai. A kezdő, majd közének után az egyik felszentelendő lelkész *Nagy* István, debreceni vallástani lelkész predikált. Alapigéjét Pál apostolnak a *Timoteusok*hoz intézett II. levelének 5. részéből vette.

„Józan légy mindenben. Szenvedj, az evangéliumi munkáért cselekedjél s szolgálataidat teljesen betöltsd.

Az eskü

A gondolatokban gazdag beszéd után gyülekezeti ének közben a felszentelendő lelkészek a szent asztal körül sorakoztak, majd *Baltazár* püspök beszédét intézett a végül megkérdezte: — Készek vagytok-e magatokat a magyar kálvinista lelkész pásztori hivatalra esküvel is elkötelezni.

— Igen, hangzik érces hangon a válasz 65 ajakról. A templomban néma esend.

— Akkor esküdjötek, hangzik a püspök felszólítása.

65 lelkész jobbát a szívére teszi s emelt hangon mondja *Kis* Ferenc főjegyző után az esküt.

Az eskütétel után *Baltazár* folytatja beszédét, amelynek végeztével az esperesi kar es az esküt tett lelkészek a 44. dicsőretnek több versszakát énekelte el.

Ezután a felszentelendő papok letérdeltek s a püspök és az esperesek kezeiket fejükre téve a püspök megáldotta őket.

A főiskolai kántus éneke közben a már felszentelt lelkészek egymásután kezét fogták a püspökkel.

A felszentelés után

A lelkészi kar hálaadó éneke, majd a püspök beszéde és imája után az ünnepélyt áldást mondással bezárja.

Ezután a menet hasonló rendben visszavert a kollégium disztermébe, ahol a felszentelt nevében *Banyai* Lajos hódmezővásárlélekész mondott köszönetet a felszentelésért. Hazafias érzéstől áthatott beszédére *Baltazár* Dezső válaszolt.

— Kedves fiam — mondotta — véssétek szívetekbe, hogy nemcsak kenyéren él az ember, hanem Isten igéjével. A szentírás lebegjen szemetek előtt, ezt tudni, érteni és átélni kötelesség. Aldjon meg benneteket az Isten!

Ezután a közgyűlés félbeszakították és ma reggel 9 órakor folytatják, amikor is mintegy 196 tárgy kerül lebonyolításra.

A felszentelt lelkészek ezután kivonultak a tereméből.

A felszentelt lelkészek között van négy hadviselő teológus is, névszerint: *Csűrű* István, *Török* József, *Lecl*-*Óssy* Árpád és *Huszár* Andor.

A kisantant tiltakozik IV. Károly eltartása ellen

Bécs, nov. 22. A prágai „Narodni Lysti“-nek jelentik Belgrádból: Elterjedt hírek szerint a jugoszláv kormány *Károly* királynak az utódállamok által fedezendő civillistája ügyében tiltakozó jegyzéket fog intézni a párisi nagyköveti konferenciához. Ebben a jegyzékben kifejtik azokat az okokat, hogy a kisantant miért tagadja meg egyértelműleg ezeket a fizetéseket.

Éheznek a karjalai parasztok

Páris, nov. 22. A finn kormány jegyzéket intézett a szovjetkormányhoz, amelyben rámutat a keletkaréliek forrongások okára és azt mondja, hogy az orosz kormány semmit sem tett a dorpatói békében vállalt kötelezettségeinek teljesítésére, hanem ehelyett a lakosságot megfosztotta még szűkös élelmiszereitől is.

— **A Tisza-internátus** vezetősége kálás köszönetet mond a felügyelő-bizottság és a társaság nevében mindazoknak a nemesszívű adakozóknak, akik a Tisza-internátus belső be rendezéséhez szeretetadományokat küldeni szívesek voltak. A beküldött tárgyak és pénzek jegyzéke az egyetemi quaesturában betekinthező.

— **Az adódetektívek.** Budapestről jelentik: A pénzügyminisztériumban ismét foglalkoznak az adódetektív rendelet életbeléptetéséről. Ezt a Kállay Tibor-féle alkotást Hegedűs szabadsága alatt léptették életbe és amikor Hegedűs hazatért, azonnal felfüggesztette. Most átgyurják és módosítják a rendeletet, de különös figyelemmel lesznek az egyéni szabadságra és a családi szentélyre is. Az átdolgozott rendelet a közeljövőben életbe lép.

— **A Keresztény Nemzeti Liga** f. hó 23-án, szerdán d. u. 6 órakor rendkívüli választmányi ülést tart a Nemzeti Hitelintézet (Kossuth-u. 7.) helyiségében. Tekintettel a szönyegen forgó ügy nagy fontosságára, teljes számban való megjelenést kér az **elnökség**.

— **Sándor szerb király merénylői.** Belgrádból jelentik, hogy a Sándor király ellen elkövetett merénylet ügyében a bírói vizsgálatot befejezték. Összesen 80 ember ellen emeltek vádat. A bűnpör főtárgyalását december második felében tartják meg.

— **Lopkodták a Lujza-malom összegeit gépeit.** Budapestről jelentik: A Lujza Gőzmalom R. T. feljelentést tett, hogy ismeretlen tettesek hosszabb idő óta lopkodják a leégett malomnak a Dunaparton összehordott összegeit, de mégis nagyértékű gépalkatrészeit. A nyomozás megállapította, hogy 5 fiatalkoru egyén és Galambos Ferenc 27 éves foglalkozás nélküli csavargó lopkodták a vasat. Napközben a Dunaparttól, mintha játszanának, dobálták le a viz széléig a vasat és este csónakon jöttek a Dunán felfele, amelybe berakták a vasanyagot és eladták. A vasanyagot két óbudai ószeresnek és vaskereskedőnek adták el, ahol a detektívek megtalálták a mintegy 2770 kilogramm súlyú vasat, amelynek értéke 28—30 ezer koronát tesz ki. A tetteseket és az orgazdákat őrizetbe vették, mivel beismerésben vannak.

— **Az Erő** magyar ifjúsági lap novemberi száma, Pál Zoltán tanuló kedves versét, Ravasz László püspök kitűnő cikkét és a budapesti hősi diákhaltak temetésén elmondott gyászbeszédét, dr. Barthos Kálmán: a Habsburgok bukása c. érdekes tanulmányt, Szondy György debreceni Dóczi-intézeti tanár „Jön a tél” c. fényes tollal készült leírását, Madai Gyula tanár-költő lelkes, szép költeményét, „A sánta Bic” és „Didó királyné” regények folytatását tartalmazza. A szeptemberi számban közzétett irodalmi pályázatban több debreceni tanuló is részt vett. Bakos István ref. főgimn. VIII. o. t.: „Van-e még szükség hősökre a XX. században” c. műve, — amelyet az Erő közölni fog — 100 korona jutalmat, Tóth József ref. főgimn. VIII. o. t. dolgozata 50 korona jutalmat nyert, Tóby György áll. főreálisk. VII. o. t.: „Erdély a magyar multban és jelenben” c. művecskéje, stílusáért és tárgyismeretéért, valamint Csobai László elismerésben részesültek.

— **Brunner, Brüll és Grosz.** Mint ismeretes, a város a közelmultban házaiban felemelte a bérösszegeket. Így felemelte a tanács Brunner, Brüll és Grosznak Simonffy-utcai bérpalotájában levő üzlethelyiségük bérösszegét is évi 30 ezer koronára. A tanács legutóbbi ülésén ezzel kapcsolatosan érdekes dolog került szóba, nevezetesen az, hogy az üzlettulajdonosok közül a bérösszeg felemelését Brüll és Grosz megfellebbezték. Ugyanezkor Brunner beadványt intézett a tanácshoz, melyben azt tudatja, hogy a bérösszeg felemelését tudomásul vette, mert mint jó magyar kereskedő, kötelességének tartja a város érdekeit istápolni. Ugy látszik, az üzlettársak között nagy a harmonia. Egyebekben a tanács Brüll és Grosz fellebbezését elutasította.

Ujabb 7000 orosz menekült kapott letelepedési engedélyt Bulgáriában a kormány hozzájárulásával. A menekültek már Gallipoliba érkeztek.

— **Uj iparengedélyek.** A városi tanács a tegnap délelőtt tartott üléséből a következőknek új iparengedélyt adta ki az alant irt díjak lefizetése mellett: Grümman Mór takarmányterménymagvak vétel és eladása 2000, özv. Altenberger Sámuel mészáros és béltisztító 300, Kovács Gábor eszmadia 200, Pataki István talyigás 300, Kandi Lajos zsidó 500, Takács István zsidó 200, Ferencik Mihály cipész 300, Kengelmann József eszmadia 200, Pataki András talyigás 300, Gazdasági Takarékpénztár rt. 17 féle iparágára 8000, Arany Bika rt. gőz- és kádfürdő, mosoda 500, Holmann Simonné bor- és szeszitalok nagykereskedése 1000, Varga Ferenc talyigás 300, Tóth Gyulaasztalos 300, Boné Ferenc kézműves ipar 300 korona.

— **Reinke Anatómia, Toldt-atlasz magyar kiadás, Liebermann-Chémia** és minden orvosi egyetemi tankönyv kapható Csáthy Ferenc m. kir. Tisza István-tudományegyetemi könyvkereskedésében, Piac-utca 8. sz.

— **Legkedvesebb és legszebb** karácsonyi ajándék egy fénykép Kozmann és Társa műterméből, Piac-utca 44.

— **Husfűstölés** pontosan és kifogástalanul Zöldfa-utca 3. sz. alatt.

Lisztkivite! Csehországba

Budapest, november 22. A cseh kormány külügyminisztere utján bejelentette a magyar kormányhoz, hogy azt az opciót, amelyet a magyar-cseh gazdasági egyezmény 2000 vagon magyar lisztnek megvételére biztosított, gyakorolni kívánja.

November 15-én kapta meg a magyar kormány a bejelentést és ezzel a 2000 vagon liszt megvásárlását és átvételét a cseh kormány 4 cseh cégre bizta. A szállítás nincs határidőhöz kötve.

A magyar hajópark felosztása

Budapest, nov. 22. Prokop Antal cseh miniszteri tanácsos ma este Budapestre érkezett, hogy átvegye a magyar hajóparkból azokat a hajókat, amelyeket a monarchia hajóparkjának felosztásával megbízott amerikai döntőbíró a cseh köztársaságnak ítél.

Elfogták a román szenátusi merénylőt

Bukarest, nov. 22. Goldstein Miksát, a szenátusban elkövetett merénylet tettesét tegnap letartóztatták Gyurgyevóban, amikor visszatért Bulgáriából. Letartóztatása nagy akadályokba ütközött. Egy ór, aki le akarta tartóztatni, súlyosan megsebesült. Kalugáminiban valószínű csatát vívott az öt elfogni akarókkal. Miután letartóztatták, kijelentette, hogy azért jött Romániába, mert meg akarja bosszulni letartóztatott cinkostársait. Részletes vallomást tett és bevallotta, hogy összeköttetésben állott a moszkvai terrorista szervezettel.

MEGNYILT

AZ

APOLLO

Divatárúháza

a Vármegyeházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.

Dus választék férfi és női ruhaszövetekben, kötött kabát és garnitúrák, férfi és női fészeneműek a legújabb kivitelben, flanellek, vásznak és zefírok nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók.

**MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR, EMBER
CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!**

SZÍNHÁZ.

A hattyu

(Molnár Ferenc háromfelvonásos vígjátéka. Bemutatta a Csokonai-színház.)

Az európai színpad az utolsó évtizedekben a kimerültség szomorú állapotába jutott, annak ellenére, hogy manapság igen sok és igen kiváló tehetség dolgozik a színpad számára. S mégis, a színpadi művek enerváltak és hatásukban meddők; az egész európai irodalomban alig ötlük fel egy-egy erősebb egyéniség, aki még a nagy tradíciót képviseli.

Igy jutott felszínre az az egészen különös értékelési módszer, amely különbséget tesz az irodalom és a színház között és ami végeredményben teljesen mulatságos képet ad a színi irodalomról. Mert rendszerint az szokott lenni a megállapítás, hogy ami megbukik, az az irodalom, ami pedig sikert ér el, az nem irodalom. Siker ugyanis van, s azt sem lehet letagadni, hogy elmés és kiválóan ügyes szerzők egész sora nőtt fel, akik nagyon jól értik azt a mesterséget, hogy miként lehet a közönséget megfogni színpadon és a színpadon kívül.

A hangsúly a mestersége van s ez okozza jórészt a drámai irodalom elsekélyesedését is s ebben rejlik a hanyatlás oka is. Mert igaz, hogy az előző korszak színpadi szerzői kaprázatosan értették a siker módját, de emellett nagy és magasrendű ideálkérték és mindig érezték az erkölcsi felelősség rettenetesen kötelező voltát is. Egyszóval: eszmei tartalommal tudták megtölteni a színpadot. Ez az, ami hiányzik a mai színpadi szerzők darabjaiból s ez az, ami hiányzik Molnár Ferencből is: az erkölcsi felelősség tudata és az eszmei tartalom. Nem az irodalmiságról van szó, nem is arról, hogy milyen magas, milyen mély vagy milyen széles eszközökkel éri el a hatást.

A színpadi technikának az a virtuózitása és abszolút biztossága, amit Molnár Ferenc reprezentál: a kiszámítottan pontos hatással egymásba záródó jelenetek, a feszültség állandó megtartása s a dialógus démonikus elevensége az ígérő, lélekcsaló atmoszférának lélekizgató körét tudja a publikum köré fogni.

De ez csak iparművészet, vagy művészi ipar, ahogy jobban tetszik s az a hattyu is, mert nem egy határozott, félreértést nem tűrő magasabbrendű egységes világszemlélet szempontjából nézi az embert s körülötte a dolgokat. A költő, az ökonomikus eszközü, mely líráju és fegyelmezett temperamentumu költő Molnár Ferencet legyőzte és alig engedi szóhoz jutni a színpadi technika ördögös ügyességű mesterembere, a másik, nagyon kvalitásos, de mégsem az örökkévalóság számára eljegyzett Molnár Ferenc. — Mert bármilyen okos, elmés, ügyes és tehetséges mesterembernek nem jut több az örökkévalóságból harminc-negyven esztendőnél.

Ezt ma már csaknem történelmi látószögből lehet megállapítani Molnár Ferencről s kár érte. Mert amikor — így a Hattyu egyes nagyon finom jeleneteiben is — a költő a mesterember tartóztató nyűgét lerázza magáról, akkor tetszik csak meg igazán, mennyire megvan a nemeslevele Molnárnak ahhoz, hogy maradandó értékeket tudjon teremteni.

S hogy emberi és társadalmi megismerések helyett, amikre hivatott lenne, a közönség izlésével megalkudva csak ephemer jelentőségű külső sikereket céloz, annál szomorubb. Rá és a művészetre nézve is.

A Csokonai-színház előadását sok szeretet, igyekezet és megértő rendezés jellemezte, amely az egységes levegő megteremtésért jóakarattal, igaz, hogy néhol hiába, küzdött, de így is csak keveset ejtett el olyat, amit az együttesnek kell a sorok közül kiváltania.

Annál nehezebb volt ez, mert meg kellett alkudnia a tulságosan gazdaságos keret illúziót kevéssé keltő voltával is.

Halassy Mariska fölöttesen kiemelkedett az együttesből. Nemcsak azért, mert csodálatosan természetes és közvetlen s az indulat fogamzásának és fokozatos fejlődésének elevenítésében tudatosan kiváló, hanem mert lezűrődött művészetének súlypontja a nagy mimikai gazdagság mögött a lelki átélésen van

s összefoglaló, komprimáló játékszilusa valószínűségi lelki kinyilatkoztatás.

Ehhez és csupán csak ehhez az alakítás-hoz viszonyítva volt valamivel halványabb László Gyula kiértett művészetű, emberien egyszerű és magasan tiszta jószágú Jácint atyja. Bensőséges finomsága és karakterisztikus egyszerűsége egy élet eredménye. Rubinyi mérték-tartó, detailokban gazdag volt, de alakításából hiányzott a kellő hőfok, Kardoss Géza kedves, előkelő alakítása egy stilushibába esett: az annyira speciálisan lírikus színésznek, mint ő, nem volna szabad annyira átvetni a súlyt a realiztikumra, mert agyonjátssza a jeleneteket. A Szabó Irma modorosságának bátorságával ki tudta váltani a szerep hatásait, Helty Jól átgondolta finoman árnyalta és jellemző vonásokkal formálta meg figuráját s Halassy né aranyos derűje, ökonomikus eszközei mellett is kifejezően biztos művészeete most is friss volt.

Szerdán ismét béreltszűnetben kerül színre „A Hattyú.” Forró premier estben mutatta be a Csokonai-színház a bájos Molnár darabot. A szereplők: Halassy Mariska, Kardoss Géza, Halassy Géza, László Gyula, Rubinyi, Szabó Irma, Egyed Lenke, Göndör, Nádossy, Helty művészeete vitték nagy érdeklődés mellett oly nagy sikerre a darabot. A közönség elismerése és szeretete nyilvánult meg tegnap este, mely az egész nézőteret áthatotta. A darab egész héten műsoron marad.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Szahara rózsája (amerikai film) dráma 7 felvonásban. Ezt a ragyogó szépségű végig érdekesítő filmet ma utoljára mutatja be az Apollo.

Petrovich Szevetiszlav főszereplésével holnap a Veszélyben a pokol című 7 felvonásos drámát mutatja be az Apollo.

Ma szerdán csak 5-7-ig és 7-9-ig látható az Uránia remek amerikai műsora, — mert 9-11-ig az EME által rendezett „Magyar Est jótékonycélu előadása van 10, 15 és 20 korona belépti díj mellett! — Gazdag szép hazafias műsor!

Az Uránia mai műsora „A fenevadak királynője” a bájos Lillyan Walkerrel 5 felvonásban és „Chaplin mint pincér” pompás amerikai burleszk 2 felvonásban, csak 5-7-ig és 7-9-ig látható rendes helyárak mellett. — Utalvány jegyek érvényesek! Holnap pompás új műsor!

A tőzsde

Magyar korona: 58.

A mai tőzsde barátságos irányzattal nyitott és a bizakodó vételkedő kisebb-nagyobb élénkségekben jutott kifejezésre az összes piacokon. Ma az üzlet ismét a kuliszpiac hatása alatt állott. A kuliszpiac szilárdasága magával vitte a többi piacokat is. A tőzsdei későbbi idő folyamán az irányzat kissé ellanyhult és az eladók kerültek túlsúlyba. Az eladók nem tudtak vevőkre találni és így a tőzsde üzletelenné vált. — A kuliszpiac közvetlenül zárlat előtt igen nagy tételeket vásároltak Rimában és így az árak pereső-perőre szilárdultak. A többi piacokon nevezetesebb esemény nem volt.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 2165, Osztrák hitel 1250, Angol-Magyar 790, Lezámitoló bank 755, Magyar-Olasz 320, Jelz hitelbank 228, Hasm bank 685, Salgó 6750, Rimamarányi 2390, Közveti 1240, Déli vasút 1500, Államvasút 3755, Keresk bank 7550, Általános takarékos 980, Pesti hazai 25000, Borsod-miskolci 3000, Concordia 2475, Budapesti gőz. 6600, Gizella 2900, Hungaria 3850, Viktória 13350, Beosini 7200, Kék 6000, Általános közszén 12900, Urikányi 7100, Adria 9000, Atlantic 3300, Lovante 7300, Trust 2405, Gana Danubius 26200, Ganz villamos 6800, Lipták 555, Magy. ac 12050, Schlick 1370, Wörner 780, Brassói 4450, Izó 6250, Spodium 3175, Hazai faterm. 7000, Klotild 4150, Brdó 1200, Nasici 22400, Neuschl Licht. 550, Orsz. fa 1210, Telefon 4900.

Valuták.

A valutapiac az alacsonyabb zürichi koronajegyzésnek megfelelően szilárdan nyitott, később egy kissé ellanyhult, majd a tőzsdei vége felé az árfolyamok kissé magukhoz tértek. Kiseb lanya volt a dol-

lár és osztrák korona. Leibán az egész tőzsdei alatt erős játék volt, de a tőzsdei végén néhány pontot veszített. Nagy üzleteket bonyolítottak le a Leibán.

A kifizetések piacán Prágát és Bécsét keresték.

Nem hivatalos értékek: Ezüst korona 37-38 és fél forint 96-97, Napoleon 3130-3170, Angol font 3700-3750, Dollár 920-935, Francia frank 6675-6725, Márka 360-70, Lira 3700-3760, Osztrák kor. 1450-1550 Rubel 5300-5400, Lei 660-680, Sokol 979-980, Svájci frank 17450-17550, Korona dimár 1100-120, Lengyel marka 2750-2850.

Utóközde. Az utóközde az értéktőzsde élénkségét átvette és Rimában itt is nagyarányú üzleteket bonyolítottak le, 3485-90, Koburg 2875-925, Államvasút 3800. A többi papirokban üzlet nem volt. A valutapiac kissé megélénkült, az árfolyamok kissé megszilárdultak. Dollár 937, lei 682-83, osztrák ezres 15, 10 ezres 14, marka 367, Napoleon 3150, Lira 3750, francia frank 67, sv. frank 174, font angol 3750, szokol 970.

Berlin 343, Bécs 15%, Prága 965, Zürich 174.

Zürichi zárlat: Berlin 190, Holland 187, Newyork 531, London 2119, Paris 3760, Milánó 2190, Prága 565, Budapest 58, Zágráb 170, Bukarest 342, Varsó 17, Beos 618, Osztrák bélyegzett 12.

Terménytőzsde.

A terménytőzsde irányzata ma is lanya volt, dacára annak, hogy a hangulat a tegnapihoz képest kissé barátságosabbá vált. A mai forgalom igen kis keretek között mozgott. A vevők a vidéki malomok sorából kerültek ki, míg a budapesti malomok tartózkodtak a vásárlástól. A kenyérmagvakban az összes felajánlott tételeket megvásárolták. A hivatalos árak megegyeznek a tegnapiakkal csupán a korpa alacsonyabb.

Csütörtökön, pénteken a Vabanque, egy modern és szenzációs társadalmi turfdráma 6 felvonásban kerül bemutatásra az Urániában, melyet egy újabb orángutang film „Jimbo, mint hadiönkéntes” e. mulatságos amerikai burleszk előz meg.

Szombaton lesz ítélet a monstre bünperben

A katonai törvényszék előtt folyó monstre kommunista bünper fő tárgyalásának 25. napján befejezték a perbeszédet is. A fő tárgyalás tegnapi napján elsőnek Szádeczky, Czuczko századosok, ugyszintén az altisztek védője, Holics Pál miskolci ügyvéd mondotta el védőbeszédét, majd Brächtel Frigyes dr. hadbíró, ügyész tette meg észrevételeit a védőbeszédre, amire dr. Pórszász Károly és védőtársai replikáltak.

Ezután a vádlottak mondtak hosszabb-ridebb beszédet védelmükre. Különösen Mousung, Gruss és Böszörményi százados mondtak hatásos beszédet.

A bíróság ezután berekesztette a tárgyalást. Az ítéletet szombaton délelőtt 10 órakor hirdetik ki.

SPORT

OO

A bajnokság állása. A vasárnapi bajnoki mérkőzés után nem változott a bajnoki sorrend. A KASE szép győzelmével sokat javított a gól arányán, míg a KTE megmaradt utolsó helyén.

A DEAC-nak a NyTVE-vel, a DVSC-nak a KTE-vel van még lejátszatlan bajnoki mérkőzése.

A bajnokság jelenlegi állása a következő:

	Játszott	Nyert	Erdőt.	Vesztett	Gólarány	Pontsz.
1. DKASE	7	7	—	—	21:5	14
2. DEAC	6	3	2	1	11:5	8
3. KSE	7	3	2	2	11:6	8
4. NyTVE	6	2	2	2	7:8	6
5. DTE	7	2	2	3	4:7	6
6. DMTK	7	1	3	3	7:12	5
7. DVSC	6	1	1	4	7:9	3
8. KTE	6	1	—	5	5:21	2

A fővárosi bajnokság állásai. A fővárosi bajnoki sorrend is kezd már kialakulni. Első ismét csak az MTK, míg utána három pont

vesztéssel az FTC törtet. A kiesés veszélye a TTC-t és a vasasokat fenyegeti. A bajnokság jelenlegi állása a következő:

I. osztály						
1. MTK	9	3	1	—	33	6
2. FTC	8	5	2	1	16	7
3. UTE	8	3	3	2	16	11
4. KAC	8	2	5	1	8	6
5. VII. ker. SC	9	2	5	2	6	10
6. Törekvés	8	4	1	4	9	16
7. BTC	8	3	1	4	10	8
8. MAC	8	2	3	3	6	5
9. VAC	8	1	4	3	7	12
10. III. ker.	8	2	2	4	8	17
11. Vasas	8	1	2	5	6	17
12. TTC	8	1	1	6	6	16

APRÓ HIRDETÉSEK.

Bika előtt
két vagon káposzta 700
koronájával azonnal
eladó.

Rikkancsok
felvétetnek fix fizetés-
sel és jutalékkal
a kiadóhivatalunkban

Forgács István
Módorás
Bádagos-u.

**Belyegzőgyár
és vésőintézet**
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Hajdusági Képes Naptár

November hó végén fog megjelenni a
„Hajdusági Képes Naptár”.

A naptár egy szellemi részével, mint más érdekes tartalmánál fogva értékes ajándéka lesz mindazon előfizetőknek, akik legálább egy negyedévre előfizetnek a HAJDUFÖLDRE. A naptárban elhelyezendő hirdetések a HAJDUFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

Kis ház

jókarban, 950
öl telekkel
konyhakertnek
kiválóan alkalmas fekete agyagföld
Nemes-utca 7. szám (Tócsó kert.)
Értekezhetni: Szent Anna-u 5. l. em.

Rikkancsok

azonnal felvétetnek la-
punk kiadóhivatalában.

Kőváry és Almann

szücsmesterek

Debrecen, Piac-utca 42.

Pannonia szálló udvar

Mindenféle szücs munkákat szak-
szerűen készít a legutóbbi divat szerint.
Ugyanott kész munkák kaphatók.
Megrendeléseket pontosan eszközöl.

ÓCSKA

STEINER, Eötvös-u. 110.

Gazdasági

TELEFON:

6-20

Bakos István

Pat. heroldár világszabalon egyedará-
vas-korokodásában. sítása.

Dollárt

Simon György DEBRECEN

és más idegen
penzt, aranyat
értéstől legos-
legdrágábban
vesz

Kossuth-u. 11.

Tanulóleány

azonnal felvétetnek lapunk
nyomdájában Piac-u. 59.

A hitelszövetkezeti betétgyűjtés fontossága

Azok között az intézmények között, amelyek az utóbbi évtizedekben azon célból alakultak, hogy társadalmunk földműveléssel foglalkozó rétegeinek érdekeit fölkarolják, kétségkívül egyik első helyet foglalja el az Országos Központi Hitelszövetkezet. Azon sok ezer hitelszövetkezet, mely az ország minden részében megalakult, de amelyek közül, sajnos, oly sokat elszakított a trianoni békeszerződés, élénk tanubizonyossága annak, hogy ez a gondolat, amely ezt a szervezetet létrehozta, milyen nagyjelentőségű. A legutóbbi időkben, részint a háborus eseményekből leszűrt tapasztalatok, részint pedig a nemzeti irányzatnak nagyobb mértékben való érvényesülése a közfigyelmet a szövetkezeti intézmények felé terelte. Ennek köszönhető, hogy a nemzet mind szélesebb rétegei ismerkednek meg a szövetkezeti gondolattal és azokkal az intézményekkel, amelyeket ez már eddig is létrehozott.

Nem szenved kétséget, hogy ez a körülmény már magában véve is örvendetes jelenség, mindazonáltal nem mondható elégnek. Csakis az egész nemzet megértése és harmonikus bekapcsolódása a szövetkezeti mozgamba teheti azt igazán képessé arra, hogy kitűzött céljait megvalósíthassa. Abba az örvendetes képbe, melyet a szövetkezeti gondolat elterjedése élénk tár, bizonyos disszonáns vonások is vegyülnek, bizonyos zavaró körülmények, melyeknek egyikére szeretnénk itten felhívni a figyelmet.

Igy egyikén azoknak a tanácskozásonak, amelyeket az említett intézet vezetősége vidéki képviselőivel a hitelszövetkezeti ügy állásáról folytatott, egy ilyen érdekes és különösnek mondható jelenség került szóba. A vidéki előadók ugyanis egyhangulag megállapították, hogy a hitelszövetkezetek egyik legfontosabb üzletága, a betétgyűjtés, minden közgazdasági ráció ellenére nem éri el a kívánt fokot és inemítást, sőt észrevehetően állandóan lanybul: a hitelszövetkezetek betétállománya állandóan csökken. Ez a körülmény pedig annál különösebb, mert ez év tavaszán, amikor részint az általános pénzszűke, részint pedig az azon évszakban rendszerint szükséges beruházások inkább az ellenkezőjére engednének következtetni, nagyobb volt a szövetkezetek betétállománya, mint most, ősszel, amikor a betakarított és értékesített termények révén a tagok tulnyomó részét kitevő gazdák több pénzzel rendelkeznek.

Ezzel kapcsolatban felmerült az a kérdés, hogy vajjon nem az Országos Központi Hitelszövetkezet kamatláb politikája-e az oka a betétállomány csökkenésének. Ez a magyarázat azonban nem bizonyult helytállóknak, sőt ellenkezőleg az a meggyőződés alakult ki, hogy a szövetkezetek a náluk elhelyezett tőkék után fizetett kamat magassága tekintetében elmennek addig a legvégső határig, ameddig redlís alapokon nyugvó és ügymenetét nem az olyannyira veszélyes spekulációkra alapító pénzintézet elmehet.

Szóbajött az is, hogy vajjon nem azok az intézkedések, amelyeket a pénzügyi kormány a különböző pénzintézeteknél letétben levő értékekkel szemben követett, szolgálnak-e a betevők tartózkodásának alapul. Tisztába kell azonban jönnünk azzal, hogy ezek és az ezekhez hasonló intézkedések immáron a múlté s nem lehet szó arról, hogy azok, vagy azokhoz hasonló megismétlődhetnek. Ezt a szempontot bátran számításon kívül hagyhatjuk tehát.

A legnagyobb valószínűség az, hogy a pénzfelesleg, régi szokás szerint otthon, a ládájában hevernek felhasználatlanul, ami pedig nem kárhóztatható eléggé. Gondoljunk arra, hogy a megvalósulás előtt álló földreform pénzügyi lebonyolítására elsősorban az Orszá-

gos Központi Hitelszövetkezet hivatott és kell is, hogy ő kapcsolódjék bele ebbe a mozgáslomba, mert ekként elérhető lesz az, hogy a gazdatársadalom idegen érdekek és idegen tőke segítségével igénybevétele nélkül önmaga fogja segíteni saját magát.

De az egész hitelszövetkezeti üzletpolitika szempontjából nagyfontosságú kérdés a betétállomány növelése, hisz az üzletrésztőkén, az ennek alapján engedélyezett központi hitelen kívül a betétállomány alkotja azt a tőkeerőt, amely a hitelszövetkezeti működés alapja.

Meg kell értenünk, hogy itten életbevágó kérdésekről, a magyar gazdatársadalom ezáltal közvetve az egész nemzet jövőjéről van szó, arról, hogy le tudjuk-e rázni azokat a béklyókat, amelyeket az egyes pénzhatalmasságok reánk akarnak rakni vagy hogy képesek leszünk-e arra, hogy a saját erőnk felhasználásával segítsünk önmagunkon. Hogy a kettő között mi a különbség, azt talán felesleges magyaráznunk.

Bernát Gyula dr.

Degenfeld József gróf főgondnoki jubileuma

A tiszántúli ref. egyházkerület tegnap ünnepelte Degenfeld József gróf egyházkerületi és kollegiumi főgondnokságának 25 éves idejét. Az ünnepelés egyszerű keretek közt folyt le. Degenfeld Józsefet 1896-ban ültette a tiszántúli egyházkerület bizalma a főgondnoki székbe s azóta megszakítás nélkül dolgozik a református egyházért.

Az ünnepelés az egyházkerületi közgyűlésen kezdődött, majd a lelkészszentelés végeztével folytatódott.

Diszes és válogatott közönség jelent meg az ünnepelésen. Ott volt Csóka Sámuel polgármesterhelyettes főjegyző, Csűrös Ferenc kulturtanácsnok, dr. Vargha Elemér tb. főjegyző, Kessler Lajos kuriai bíró, a törvényszék elnöke, Sass Béla, az egyetem rektora, Nábráczky Béla főjegyző stb.

Degenfeld József főgondnok elé azután sorban küldöttségek járultak és tolmácsolták üdvözlőket.

Az első küldöttséget Sass Béla, a Tisza István egyetem rektora vezette. — A hála, kegyelet és hódolat érzelmé tölt el — mondotta, — mert az egyetem felállításáért a legnagyobb áldozatot a református egyházkerület közgyűlése hozta Méltóságod szellemében és böles irányítása mellett.

Ezután Csóka Sámuel polgármesterhelyettes Debrecen városának üdvözlését hozta.

Debrecen várost és a tiszántúli református egyházkerületet — mondotta — olyan szoros szálak fűzik össze, amelyek szinte parancsolják nekünk azt, hogy a mai ünnepelésből részt kérjünk. Nábráczky Béla vármegyei főjegyző a vármegye üdvözlését tolmácsolta, amelynek Degenfeld 18 évig főispánja volt.

Szele György a református egyház, Berecz Péter dr. esperes a nagykarolyi, Szabó Antal esperes az alsószabolcsi—hajduvidéki egyházmegye, Dóczi Imre a középiskolák és a jogakadémiák, Karai Sándor a Kollégium tanári kara és tisztviselői, Koncz Aurélné a leánygimnázium, Hatvany József a ref. tanítók nevében üdvözölte a jubiléumot.

Végül dr. Baltazár Dezsőné a kálvinista nők nevében nyújtott át egy hatalmas, gyönyörű virágsokrot a főgondnoknak.

Az üdvözlő beszédek után Degenfeld József gróf főgondnok emelkedett szólásra és meghatott hangon — külön-külön mindenkinek — köszönte meg az üdvözlést. Igérte, hogy ugyan olyan kitartással, buzgalommal és kötelességtudással fogja szolgálni egyházát, mint eddig.

A főgondnok éltetésével ért véget az ünnepség.

NAPI HIREK

— **Bernát István és a Hajdúföld.** Tegnap számunkat Bernát Istvánnak, az európai híru tudósnek vezetőcikke díszítette, aki, mint a Kálvin-Szövetség elnöke, a magyar kálvinisták egyetemének egyik kimagasló vezéralakja s a keresztyén felekezetek együttműködésének leg-hathatósabb támogatója. Örömmel jelentjük be olvasóinknak, hogy bírjuk Bernát István ígértét, miszerint ezután is hallatni fogja a magyar közéletben súlyos szavát a Hajdúföld hasábjain.

— **Uj tanár a kegyestaniórendi főgimnáziumban.** Tegnap érkezett meg Debrecenbe Ravadics Ferenc, kegyestaniórendi tanár, a debreceni kegyestaniórendi főgimnázium új, idehelyezett tanára. Ravadics eddig Nagykanizsán működött s matematika-fizika szakos.

— **Felekezeti iskolák állami főfelügyelete.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az autonóm felekezeti középiskolák közül az 1921—22. tanévre a debreceni ref. főgimnázium, a debreceni ref. leánygimnázium, a hajduböszörményi ref. főgimnázium, a hajdunánási ref. főgimnázium, a karcagi ref. főgimnázium, a mezőturi ref. főgimnázium, a kisújszállási ref. főgimnázium, a nyiregyházai ág. ev. főgimnázium és a nyiregyházai ág. ev. leánygimnázium meglátogatásával s azokban az állami főfelügyelet gyakorlásával Ady Lajos debreceni tankerületi kir. főigazgatót bízza meg.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a debreceni kir. ítélő tábla elnöke dr. Egezer Kálmán jogszigorló debreceni lakost, a debreceni kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű segédíjas joggyakorló, Csitrovszky Jenő, beregszászi kir. járásbírói telekkönyvi betétszerkesztői irodasegédtséget debreceni lakost a debreceni kir. ítélőtábla kerületébe segédíjas joggyakorlókká kinevezte.

— **Hubertus vadászverseny.** Tegnap számunkban közöltük a lovasosztály által rendezett Hubertus vadászverseny eredményét. Tegnap számunkban azonban csak a lovasosztály aranyserlegéért vívott küzdelem eredményét közöltük, amelyben első Horváth Sándor huszárszázados lett. A Hubertus vadászverseny második csoportjában első Appan Zsigmond hadnagy, második Mthay őrnagy, harmadik Horváth százados, negyedik Boer főhadnagy, ötödik Ferenczy főhadnagy, míg hatodik az egyetlen női résztvevő Hamza századosné lett.

— **Házasság.** Irmái Gajd c. Magdát ma délután 4 órakor a Szent-Anna-utcai plebániában templomban vezeti oltár elé Baldermann Frigyes m. kir. főhadnagy.

— **A népszerű főiskolai tanfolyam bizottsága,** hogy a közönség számára a hangversenyek látogatását lehetővé tegye, délutáni előadásait ezután mindig 5, illetőleg 6 órakor kezdi. Igy már csütörtökön is dr. Milleker Rszső előadása 5 kor, dr. Hankisse Jánosé pedig 6 órakor kezdődik.

— **Elárverelik a volt közös hajóhad maradványait.** Bécsből jelentik: A „Wiener Sonn und Montags Zeitung” értesülése szerint nov. 23-án és a következő napokon fogják árverésre bocsájtani a pólai kikötő előtt az osztrák magyar hajóhad maradványait, 5 hadihajó romanyagát.

— **A debreceni juhtartó gazdák egyesülete** tegnapelőtt tartotta közgyűlését, melyen az egyesület működését a mai időknek megfelelő alapra helyezték, alapszabályokat alkottak és megválasztották a tisztikart. Elnökké Trássy Gézát, alelnökké Kertész Istvánt, gazdának Horváth Jánost, titkárnak Rickl Lászlót választották meg. Választottak még 15 tagu választmányt.

FALUDI és ELEK

budapesti kézműáru nagykereskedő cég bizománya nyi lerakata

Király-u. 12.

DEBRECZEN, (Piac-utca sarkán)

— **A harminckilencesek emlékünnepe.** A volt 39. közös gyalogezred egykori tagjai az ezred történetének megörökítése és a bajtársi viszony ápolása céljából f. hó 27-én emlékünnepet rendeznek. Az ünnepélyt a fél 9 órakor kezdődő diszgyűlés nyitja meg a vármegyeháza dísztermében Wolf János tábornok elnöklése alatt. A gyűlés után istentisztelet tartanak, majd gyűjteni fognak elhalt bajtársaik emlékoszlopára. Délben diszebed a Bikában, ahonnan egy kiküldött bizottság száll ki délután 4 órakor a hősök szobrának megkoszoruzására. Este 8 órai kezdettel vacsora az Angol-Királynőben. Vidékről a november 26-án déli 12 óra után érkezettek bizottság fogadja. Az érkezők számára Piac-u. 41. sz. I. em. toilett van berendezve. Azonban elszállásolásukról a rendezőség nem gondoskodhatik. Mégis azok, kiket csakis az elszállásolás lehetetlensége gátolna megjelenésükben, tudassák e körülményt alább közölt címre. A diszebeden vagy a vacsorán való megjelenést f. hó 22-ig Hamar Miklós századosnál (debreceni körletparancsnokság) kell bejelenteni. A diszebed körülbelül 200 koronába kerül, a vacsora a la carte.

— **Bűnös manipulációk Ujfehértón.** Ujfehértóról jelentik, hogy egy ottani asztalosmester néhány nappal ezelőtt meghalt nevelt leánya sirhantját hivatalosan felbontották, mert feljelentés érkezett az ujfehértói csendőrséghez, hogy a leány bűnös beavatkozás következtében halt meg. A nyiregyházi ügyészség a boncolást fogantatította s annak eredménye igazolta a feljelentésben foglaltak valóságát. A csendőrség erőlyesen nyomoz az angyalcsinálók után s eddig máris elért annyit, hogy megállapította, miszerint az asztalosmester nevelt leányának esete nem egyedülálló. A rendőrség nyomában van a bűnösöknek s már leartóztatások is történtek.

— **December elsején nyílik meg a népkönyha.** Mint ismeretes, a városi tanács legutóbb felszólította a népjóléti hivatalt, hogy a népkönyhat a Nyugati-utca 48. szám alatt, erre a célra kijelölt helyiségekben mielőbb helyezze el és adja át a forgalomnak. Most a népjóléti hivatal azt jelentette a tanácsnak, hogy a Nyugati-utca 48. szám alatt levő helyiségek átalakítása igen előrehaladott állapotban van. A pincét rendbehozták s oda a villanybevezetése, ugyszintén a nagy étkező helyiség fűtőalkalmosságainak beállítása most van folyamatban. A zöldség vásárlás is folyik. A népjóléti hivatal ugyanígy beszámol még arról is, hogy a népkönyha ingyenes kosztossainak névjegyzékét a város szegényügyi ügyosztálya elkészítette s azt áttette a népjóléti hivatalhoz. A népkönyhán az étkezés jegyrendszer alapján fog végbemenni. A teljesen szegények díjtalanul, a tehetősebb szegények pedig 5 koronáért kaphatnak naponta egy tál elsőrendű meleg ételt. A népkönyha megnyitása az előjelekből s az ott folyó munkálatokból ítélve e hó végére, illetőleg december 1-re várható.

— **Juhot loptak a MÁV-tól.** A MÁV. szolnoki raktárnöksége azt jelentette a rendőrségnek, hogy az elmúlt éjszaka folyamán a szolnoki pályaudvaron különös lopás történt. Ugyanis a szolnoki pályaudvar egyik vágányán állott egy nyitott, leölmozott vagon, melyben egy rakomány élő juh volt. Az éjjel sötétségében azonban a helyzettel ismerős egyén a vagonból kiemelt egy élő juhot és azt eltüntette. Az esetet jelentették a szolnoki rendőrségnek is, amely a debreceni államrendőrséggel együtt erőlyesen nyomozza a különös tolvajt.

— **A lerombolt Mária Terézia-szobor a világsajtóban.** A romba döntött Fadrusz-remeket a pozsonyi olasz követ lefényképezte s a képet az összes francia, angol és olasz újságok közölni fogják. Kiváncsiak vagyunk, hogy a művészvilág felháborodásának lesz-e hatása a csehek szobordöntő működésére?

— **A Szent Erzsébet nőegylet** gyermek, házi cipő, nyakkendő, baba és játék készítésre pótlólag egy két hetes tanfolyamot nyit, ugyszintén december elsején a kalaptanfolyam is megkezdődik. Beiratást és jelentkezést naponként elfogad d. e. 10—1-ig, délután 3—5-ig a kath. népszövetség otthon helyiségében Piac-utca 68. sz. az elnökség.

— **Dienes képkiallítása** a városházán díjtalanul megtekinthető délelőtt 10-től este 7-ig.

A tisztviselők orvosi ellátása

Budapest, nov. 22. Bernoldk Nándor népjóléti miniszter a tisztviselők orvosi ellátására vonatkozólag a következőket közölte:

Ez az intézmény egyelőre csak ideiglenes jelleggel kezdi meg működését. A végleges szervezet 1922. január 1-re nyer előreláthatólag törvényhozási uton befejezést. A végleges szervezetnél figyelembe veszi egy tisztviselőnek, illetve szervezetnek, mint az orvosi testületnek kívánságait az átmeneti idő alatt szerzett tapasztalataikról. A törvény szerinti kedvezményes orvosi kezelés az összes állami tisztviselőkre kiterjed. Ami a tisztviselők gyógykezelését illeti, ez az átmeneti idő alatt a következő lesz:

Minden tisztviselő, ide értve a nyugdíjas tisztviselőket és özvegyeket is, jogosítva van

— **Az Erzsébetek.** Egy debreceni cukorkakereskedő mesélte, hogy Erzsébet-napkor anynyi cukrot árult, mint máskor csak Mikulás napján vagy sátoros ünnepek előtt. A vásárlók leginkább debreceni gazdaijak. Bokrétság, fényesre pucolt csizmában állítanak be.

— **Kérek egy szép katulya cukrot.** Nem törődöm az árával, csak a katulya legyen szép, virágos, szallagos.

Amikor megmondják az árát, — ami pedig borsos bizony, mert egy kiló 680 korona —, délcégen kivess egy ötezes bankót, a piros bugyellárisból s hetykén odaszól:

— Itt van. Fogja ki az ur belőle.

Mi pedig arra kérjük az Erzsébeteket, hogy ha már annyi cukrot kaptak, gondoljanak városunk szegényeire is. Azoknak pedig nem is kell cukor — csak kenyér. Hisszük, hogy az Erzsébetek hamarosan megmernek egy szakajttal a homárban s eljuttatják a szegények számára. Egy kiló cukorért egy kiló lisztet. Eppen elég lesz. Ha megteszik, mi is boldog Erzsébetnapot kívánunk utólagosan.

— **A menetrend javításáért.** A debreceni iparkamara elnöksége megkeresést intézett Debrecen városához, melyben rámutatnak a MÁV. menetrend gyengeségére. Epen ezért azt kérték, hogy a menetrend megváltoztatása és megjavítása tárgyában az iparkamarának a MÁV. igazgatóságához intézett megkeresését a város a maga részéről támogassa. A megkeresés holnap kerül a tanács elé.

— **Iskolás gyermekek tűzhalála.** Berlinből jelentik, hogy az Elbe melletti Hainburgba gyermek mozielőadás alatt a gépházban nagymennyiségű film robbanásszerűen meggyült s a tűz a nézőtérre harapódzott át. Mire a tűzoltóság megérkezett, a pánikszerűen menekülő gyermekek közül sokat eltapostak társaik, kik így a tűzvész áldozataivá lettek.

— **Békéltető bizottság Nyiregyházán.** A nyiregyházi ipartestület kebelében megalakult a békéltető bizottság s a békéltető tárgyalásokat hivatalos helyiségében már meg is kezdte. E bizottság feladata az, hogy a munkások és munkaadók között felmerült vitás kérdésekben tanácsot adjon s a vitás kérdéseket lehetőleg saját kebelében elintézzze.

— **Karácsonyi vásár.** December 10-én, szombaton és 11-én, vasárnap nagyarányu karácsonyi vásárt rendez a Baross-Szövetség az Erzsébet Nőegylettel karöltve. Az a szép eredmény, melyet a tavalyi őszi vásár alkalmával a Baross-Szövetség és az akkor közreműködő Jótékony Nőegylet felmutattak, biztosítéka a most rendezendő karácsonyi vásár sikerének is. Amint értesülünk, soha olyan díszes és nagyarányu sátorvásár, soha olyan forgalmas élet még nem volt az Arany Bika dísztermében, mint ezidén lesz. Debrecen legjobb iparos és kereskedő cégei, mint a Baross-Szövetség tagjai fogják áruikat eladásra bocsátani, ezenkívül az Erzsébet Nőegylet tagjai által hónapokon keresztül készített játékok és művészi tárgyak fogják a sátrakat megtölteni. A szentzációnak ígérkező vásáron szórakozásra is nyílik alkalom, lesz buffet, lesz csárda, ahol a jó vásár után áldomást íhat mindenki. A karácsonyi vásár, mely iránt már is nagy az érdeklődés, minden igényt teljesen ki fog elégíteni.

arra, hogy a maga és családja számára házi-orvost választhasson. A házi-orvossal megállapodást kell létesíteni és ennek szövegét az országos orvosszövetség készséggel küldi meg. Az orvosi gyógykezelés kiterjed a tisztviselőknél ingyenes gyógyszerrel való ellátására is. A gyógyszert a hivatalos lapban közölt minta tisztviselői vevényre minden gyógyszer-tár ingyenesen szolgáltat ki, a vevényeket pedig a népjóléti miniszterium a következő hónap folyamán fogja az alpból a gyógyszer-táraknak kifizetni. Ezen felül igényelhet az arra utalt megfelelő és ingyenes kórházi ellátást és a szükséges gyógyfürdőt. A felmerülő költségekhez az állampénztár havi 12 millió K-val járul hozzá, a tisztviselők pedig készpénz-illetményeik 2%-át fogják az alaphoz adni.

— **Petőfi Sándor hatásának főoka.** A Lipótváros Kaszinóban Beöthy Zsolt előadást tartott Petőfi Sándorról. Érdekes fejtegetése során találóan mutatott rá, hogy a világhírű lírikus nagyszerű hatásának főoka a költő ifjúságában kereshető. A halhatatlan dalmok az ifjúság lelkében izzó érzelmeket juttatta költői kifejezésre és így vezére volt a magyar ifjúságnak, mely tenyerén hordozta.

— **Dr Julov Jenő** ügyvéd, az ág. ev. egyház ügyésze, irodáját Piac utca 85. szám alá (bejárat Király-u. 2. alatt) áthelyezte.

— **Több érdeklődést a háziipar iránt!** A földmivélsügyi minisztérium a debreceni háziipari kerület területére, a debreceni háziipari felügyelőséghez benyújtott kérvények alapján és javaslatára ott, hol a feltételeket a kérvényezők biztosították, 2 hónapos háziipari tanfolyamokat engedélyezett illetve azokat állami segélyben részesíti. A folyó téli évadban Hajdúmegyében Hajdunánáson gyékény, Hajdúszörmenyben és Nádudvaron fonó-szövő; Szabolcsmegyében Tiszadán, Dombrádon és Kisvárdán kosárfonó, Napkoron fonó-szövő; Bereg megyében Gergelyiben kosárfonó; Szatmármegyében Szecsekén kosárfonó tanfolyamok lesznek megtartva. Az engedélyezett tanfolyamok számából látszik, hogy azon akció, mely a mezőgazdasági háziiparnak az egész ország területén leendő meghonosítását célozza és országos közérdekű fontossággal bír, bár hivatalos részről mindent elkövetnek, a községekben hivatott vezetők nemtörődömségén megakad.

— **Korai halál.** Mélységes csapás érte Juridesz János nyomdász. Egyetlen leánykája, Annus, 10 éves korában váratlanul meghalt. A leánykának, ki első polgárista volt, a kegyetlen skarlátjárvány okozta halálát és elvitte vele a szülők minden reménységét. A korán elhunyt kis Juridesz Annus temetése ma d. u. 2 órakor lesz a Pacsirta-utca 44. szám alatti gyászszobában.

— **Tolvaj ékszerészegéd.** Néhány nappal ezelőtt Weisz Mihály Hatvan-u. 1. szám alatti ékszerész Budapestre utazott és Schwarcz Aladár budapesti születésű segédjét hozta üzletébe. Weisz üzleti útjáról két nappal ezelőtt érkezett meg és legnagyobb meglepetésére azt vette észre, hogy üzletéből 1 nyakláncból készült karperec, 2 ingomb és 1 darab kék-köves női gyűrű, összesen mintegy 10 ezer korona értékben eltűnt. Ugyanekkor meglepődve értesült arról is, hogy segédje is eltűnt. Az esetet azonban jelentette a rendőrségnek. A rendőrség erőlyes nyomozást indított és Schwarcz Aladár ékszerészegéd körözését elrendelte.

— **A Függetlenségi Kör táncestélye.** Farsang felé közeledünk, kezdődik a báli szezon. Régi, hagyományos s mindig jól sikerült táncestélyt rendezett a Függetlenségi Kör, amelynek az idei táncmulatsága december 17-én lesz az Arany Bika dísztermében. Száztágu rendezőség buzgólkodik az est sikerén.

— **Lopás a vonaton.** Lónyai László debreceni gazdálkodó feljelentést tett a rendőrségnek, hogy a napokban Budapestről jövet a vonaton meglopták. Lónyait ugyanis a vonaton Czepléd körül az álm elnyomta és elaludt. Alvás közben ismeretlen tettesek értékes szoborját láncostól együtt ellopták. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.